

Przedmiotowe Zasady Oceniania

z języka polskiego w klasach IV – VIII

1. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- prace stylistyczne - w tym:
 - prace klasowe,
 - wypracowania domowe,
- dyktanda ortograficzne i interpunkcyjne,
- sprawdziany gramatyczne,
- testy,
- kartkówki dotyczące materiału gramatycznego, znajomości czytanych tekstów i lektur oraz materiału z trzech ostatnich lekcji,
- recytacja tekstów z pamięci,
- technika czytania,
- technika czytania ze zrozumieniem – samodzielna praca z tekstem,
- konkursy,
- aktywność i praca na lekcji,
- odpowiedzi ustne,
- zadania domowe,
- praca w grupie,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- ocena za dyktanda domowe (wg ustaleń nauczyciela).

2. Ogólne kryteria ocen bieżących, klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,

- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,

- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Dla uczniów posiadających orzeczenie lub opinię poradni psychologiczno - pedagogicznej wymagania edukacyjne z programu nauczania zostaną dostosowane do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i psychofizycznych.

3. Oceny bieżące ustala się według następującej skali:

Stopień	Opanowanie wiadomości i umiejętności
Celujący (6)	98% - 100%
Bardzo dobry (5)	88% - 97%
Dobry (4)	70% - 87%
Dostateczny (3)	50% - 69%
Dopuszczający (2)	30% - 49%
Niedostateczny (1)	29% i poniżej 29%

4. Pozostałe zasady oceniania:

a) Dłuższe formy stylistyczne w klasach IV ocenia się, biorąc pod uwagę treść pracy, segmentację, język, ortografię, interpunkcję jak również zaangażowanie, włożoną pracę, indywidualne możliwości ucznia.

b) Dłuższe formy stylistyczne w klasach V – VIII oceniane są wg następujących kryteriów:

<u>I. Treść</u> 4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	Op.
*praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca w przeważającej części odnosi się do problemu sformułowanego w temacie	* praca jest luźno związana z problemem sformułowanym w temacie	* praca nie odnosi się do problemu sformułowanego w temacie lub praca nie zawiera argumentacji
* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	* przedstawia stanowisko autora	
* zawiera trafną i wnikliwą argumentację	* zawiera trafną argumentację	* zawiera częściowo trafną argumentację	* zawiera próbę argumentacji	
* zachowuje logikę wyводу (podkreśloną segmentacją tekstu), w tym formułuje wniosek	* w przeważającej części zachowuje logikę wyводу			

Cechy uwzględnione na skali:

1. Zgodność z tematem - odniesienie do problemu sformułowanego w temacie.
2. Stanowisko autora wobec problemu (sąd wyrażony pośrednio, sąd wyrażony

bezpośrednio - postawiona teza lub hipoteza).

3. Trafność i wnikliwość argumentacji.

4. Logika wyводу (błąd rzeczowy zakłócający logikę wyводу, powoduje obniżenie oceny o jeden poziom).

5. W przypadku form, w których wymagany jest schemat (np. list) brak elementów niezbędnych (np.: podpis, miejscowość i data itp.) powoduje zmniejszenie ilości punktów przyznawanych za treść.

II. Segmentacja tekstu

1 p. - segmentacja konsekwentna i celowa

0 p. - segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

III. Styl

1 p. - styl konsekwentny, dostosowany do wyводу argumentacyjnego

0 p. - styl niekonsekwentny lub niedostosowany do wyводу argumentacyjnego

IV. Język

2 p. - dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

1 p. - dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

0 p. - powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

V. Ortografia

1 p. - dopuszczalne 2 błędy

0 p. - powyżej 2 błędów

**W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się*

1 p. - dopuszczalne 3 błędy

0 p. - powyżej 3 błędów

VI. Interpunkcja

1 p. - dopuszczalne 3 błędy

0 p. - powyżej 3 błędów

**W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się*

1 p. - dopuszczalne 4 błędy

0 p. - powyżej 4 błędów

Praca nie powinna być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca (w przypadku uczniów klas IV, V, VI) lub zawierać co najmniej 200 słów (w przypadku uczniów klas VII i VIII). W pracach zajmujących mniej niż połowę wyznaczonego miejsca/mniej, niż 200 słów, przyznaje

się punkty wyłącznie za realizację tematu.

Punktacja

Ocena celująca = 10 pkt. + szczególne walory pracy

Ocena bardzo dobra = 10 pkt. – 9 pkt.

Ocena dobra = 8 pkt. – 7 pkt.

Ocena dostateczna = 6 pkt. – 5 pkt.

Ocena dopuszczająca = 4 pkt. – 3 pkt.

Ocena niedostateczna = 2 pkt. – 0 pkt.

* Uwaga! Jeżeli praca ucznia jest niesamodzielną lub jest plagiatem (prace częściowo lub w całości kopiowane z Internetu, przepisane z innych źródeł) nauczyciel stawia ocenę niedostateczną.

c) Dłuższe formy stylistyczne w klasach V-VIII oceniane zgodnie z kryteriami egzaminacyjnymi (nauczyciel wskazuje uczniom prace, które będą oceniane w ten sposób, np. wypracowania klasowe)

Praca o charakterze twórczym

REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI	0-2p.
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	2p.
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia - inny niż forma. W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.	1p.
Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).	0p.
ELEMENTY TWÓRCZE	0-5p.
Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p.	0p.
Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła	1p.
Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	2p.
Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.	3p.
Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	4p.
Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.	5p.
KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE	0-2p.
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.	2p.
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.	1p.

KOMPOZYCJA TEKSTU		0-2p.			
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.		2p.			
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.		1p.			
STYL		0-2p.			
Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.		2p.			
Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.		1p.			
JĘZYK		0-4p.			
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu:	0-2 bł. jęz.	3-4 bł. jęz.	5-6 bł. jęz.	7-9 bł. jęz.	
	4p.	3p.	2p.	1p.	
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	0-2 bł. jęz.	3-4	5-6	7-9	
	3p.	2p.	1p.	0p.	
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	0-2 bł. jęz.	3-4	5-6	7-9	
	2p.	1p.	0p.	0p.	
ORTOGRAFIA		0-2p			
Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.		2p.			
2–3 błędy ortograficzne.		1p			
INTERPUNKCJA		0-1p			
Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.		1p.			

Praca o charakterze argumentacyjnym

REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI		0-2p.			
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.		2p.			
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia - inny niż forma. W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.		1p.			
Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).		0p.			
ELEMENTY RETORYCZNE		0-5p.			
Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p.		0p.			
Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.		1p.			
Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.		2p.			
Powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.		3p.			
Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.		4p.			
Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.		5p.			
KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE		0-2p.			
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.		2p.			
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO		1p.			

Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.	
KOMPOZYCJA TEKSTU	0-2p.
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.	2p.
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.	1p.
STYL	0-2p.
Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.	2p.
Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.	1p.
JĘZYK	0-4p.
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu:	0-2 bł. jęz. 4p. 3-4 bł. jęz. 3p. 5-6 bł. jęz. 2p. 7-9bł. jęz. 1p.
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	0-2 bł. jęz. 3p. 3-4 2p. 5-6 1p. 7-9 0p.
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	0-2 bł. jęz. 2p. 3-4 1p. 5-6 0p. 7-9 0p.
ORTOGRAFIA	0-2p
Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.	2p.
2–3 błędy ortograficzne.	1p
INTERPUNKCJA	0-1p
Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.	1p.

Punktacja

Ocena celująca =	20 pkt. + szczególne walory pracy
Ocena bardzo dobra =	20 pkt. – 18 pkt.
Ocena dobra =	17 pkt. – 14 pkt.
Ocena dostateczna =	13 pkt. - 10 pkt.
Ocena dopuszczająca =	9 pkt. – 6 pkt.
Ocena niedostateczna =	5 pkt. – 0 pkt.

*** Uwaga! Jeżeli praca ucznia jest niesamodzielną lub jest plagiatem (prace częściowo lub w całości kopiowane z Internetu, przepisywane z innych źródeł) nauczyciel stawia ocenę niedostateczną.**

d) Przy ocenianiu krótkich form użytkowych są uwzględniane:

- Treść i forma (zgodność z poleceniem, uwzględnienie wszystkich elementów dotyczących formy).
- Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Kryteria oceny prac z ortografii (dyktand, „wyrazówek”)

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
---------------	-------------	-------	--------------	----------

5-7 błędów ortograficznych	3-4 błędy ortograficzne	2 błędy ortograficzne	1 błąd ortograficzny	Praca poprawna pod każdym względem
----------------------------	-------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------------------

Trzy błędy interpunkcyjne są traktowane jako jeden ortograficzny.

W przypadku uczniów z trudnościami w uczeniu się (opinia PPP)

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
8-9-10-11 błędów ortograficznych	4-5-6-7 błędów ortograficznych	2-3 błędy ortograficzne	1 błąd ortograficzny	Praca poprawna pod każdym względem

Trzy błędy interpunkcyjne są traktowane jako jeden ortograficzny.

e) Każdy uczeń systematycznie, zgodnie z wytycznymi nauczyciela polonisty, prowadzi zeszyt z dyktandami domowymi.

Nauczyciel wystawiając ocenę uwzględnia:

- stopień opanowania materiału;
- wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków;
- postępy uczniów i ich psychofizyczne predyspozycje i możliwości;
- aktywność na lekcji;
- systematyczność i pilność;
- samodzielność pracy;
- prezentowanie przez uczniów własnej pracy;
- rozwiązywanie dodatkowych problemów, dojrzałość interpretacyjną;
- udział ucznia w zaplanowanym ocenianiu (sprawdziany, prace klasowe i inne obszary aktywności podlegające ocenie);

Uzupełnianie braków wynikających z nieobecności ucznia na lekcji:

Uczeń nieobecny na lekcji zobowiązany jest do:

- uzupełnienia notatek i prac domowych w zeszycie przedmiotowym i zeszytach ćwiczeń;
- opanowania wiadomości i umiejętności z lekcji;
- uczeń nieobecny na sprawdzianie/pracy klasowej/wypracowaniu/dyktandzie klasowym jest zobowiązany do napisania go w ciągu dwóch tygodni od momentu powrotu do szkoły.

Oznaczenia dodatkowe w dokumentacji nauczyciela:

- minusy / nieprzygotowania (np.: nieprzygotowanie do lekcji, brak zadania domowego, brak zeszytu, brak zeszytu ćwiczeń, podręcznika, nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej itp.). Uczeń informuje o nich nauczyciela przed rozpoczęciem zajęć. Minusy nie dotyczą prac klasowych, zadań domowych, na które uczeń miał więcej niż jeden dzień oraz recytacji.
- uczeń może wykorzystać w semestrze ilość minusów wyznaczoną przez nauczyciela. Nauczyciel wystawiając ocenę, bierze pod uwagę ilość wykorzystanych nieprzygotowań.

Poprawa oceny:

Jeżeli uczeń uzyskał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu, nauczyciel umożliwia mu, we wskazanym terminie, poprawę.